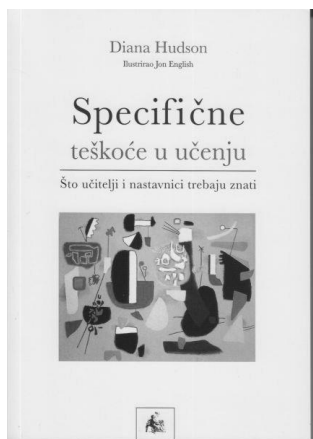


DIANA HUDSON (2018) SPECIFIČNE TEŠKOĆE U UČENJU: ŠTO UČITELJI I NASTAVNICI TREBAJU ZNATI

Zagreb: Educa, 2018, 236 str.



Specifične teškoće u učenju: što učitelji i nastavnici trebaju znati napisala je dr.sc. Diana Hudson, britanska nastavnica s tridesetogodišnjim iskustvom rada u školi. Na dvjestotinjak stranica, autorica je iznijela najčešće poteškoće s kojima se mogu susresti učenici, ali i učitelji. Svako poglavlje posvećeno je jednoj od teškoća kako bi se osigurao prostor za iznošenje zamisli i preporuka. Knjiga sadrži ukupno 11 poglavlja, čemu prethode Zahvale i Uvod u kojemu autorica iznosi razloge pisanja, pritom se obraćajući izravno čitatelju-nastavniku. Prvo poglavlje posvetila je Mozgovima koji rade malo drukčije i okreće se osnovnim stavkama memorije, učenju i prilagođavanju nastave. Ukratko, priprema čitatelja na sadržaj koji će uslijediti u sljedećih sedam poglavlja.

Od drugog do osmog poglavlja bavi se specifičnim teškoćama u učenju, a to su redom: Disleksija, Diskalkulija, Disgrafija, Dispraksija, Deficit pažnje / hiperaktivni poremećaj (ADHD), Poremećaji iz autistič-

nog spektra i Aspergerov sindrom te Opesivno-kompulzivni poremećaj (OCD). Deveto poglavlje posvećeno je Organizacijskim vještinama, gdje autorica pojašnjava razloge zbog kojih učenici s teškoćama u učenju nisu uvijek organizirani u svojem radu. Pretposljednje poglavlje, Ispiti i provjera (revizija), govori o alternativnim načinima provjere znanja učenika s teškoćama, imajući u vidu probleme koji se mogu javiti prilikom standardnoga testiranja u nastavi. Jedanaesto poglavlje u biti je Završna riječ kojom autorica izravno apelira na nastavnike da ne shvaćaju učenike s teškoćama u radu kao teškoću u svojem radu. Knjiga još sadrži Rječnik, Dodatak, Literaturu i korisne informacije, bilješke o autorici i ilustratoru te Kazalo.

Kako i sama autorica navodi, knjiga je zamišljena kao priručnik koji se ne mora čitati od korica do korica. Svako poglavlje konstruirano je kao jedinstveni rad o određenoj teškoći i na taj način omogućuje nastavniku brzo i lagano pretraživanje. Svako poglavlje započinje pitanjima koja služe kao određeni uvod u problematiku, a završava sažetkom «ključnih ideja» koje su iznesene na prethodnim stranicama. Tekst je obogaćen ilustracijama i tabličnim prikazima, gdječad čak i primjerom manifestacije teškoće poput dva prikaza vizualnog stresa na 23. stranici u poglavlju o disleksiji. Često su prisutne i rubrike «znate li» koje nude dodatne informacije, kao i statistički podaci o određenoj pojavi.

Poglavlja o teškoćama organizacijski su veoma slično ustrojena. Nakon predstav-

ljanja teškoće, od grčke izvedenice riječi do očekivane prisutnosti u populaciji, navode se najčešći znaci njezine prisutnosti kod učenika. Autorica navodi kako je upravo taj prvi korak najteži: prepoznati da učenik zaista radi pod opterećenjem neke teškoće u učenju te mu se na taj način treba i pristupiti. Nakon prepoznavanja, relativno detaljno govori se o čestim nedostacima, ali i o prednostima koje svaki učenik može imati. Potonje se ponajviše odnosi na predmete u školi u kojima bi mogao biti iznadprosječno uspješan upravo zbog teškoće koja mu odmaže u drugim predmetima. Iako to znači kako se poglavlje nerijetko svodi na nabranje, ipak su na jednom mjestu svi znaci koji mogu pomoću nastavnika «dešifrirati» učenika i njegove potrebe. Pohvalno je i što je knjiga u skladu s vremenom u kojemu izlazi; mnogi savjeti uključuju tehnologiju poput mobitela, računala, interneta i sl.

Znatan dio uspjeha u svladavanju poteškoća u radu autorica vidi u stavu nastavnika. Gotovo svako poglavlje završava određenim apelom nastavnicima da prilagode svoj stav okolnostima, ponajviše tome da ne shvaćaju učenika s teškoćama u učenju kao smetnju svojem radu. Navodeći kako se i sama borila sa specifičnom teškoćom u učenju, autorica argumentira zašto se učenike s teškoćama u radu ne smije smatrati problemom jer oni ne ometaju namjerno nastavu, kao što se nekad zna prikazati. Jednostavnim smjernicama omogućuje da ih se uključuje u rad na način koji odgovara svima, bez da se pritom izgubi išta od zamišljenog plana ploče. Nadovezujući pozitivan pristup nastavnika na savjete o ophođenju, gotovo da će teškoće u učenju proći nezamijećeno.

Na kraju je ponuđen rječnik pojmova koji su korišteni. S obzirom da je povremeno nemoguće izbjeći stručne pojmove, po-

moću rječnika čitatelj će moći brzo uhvatiti korak. Objašnjeni su nazivi teškoća, sindromi, dijelovi mozga, tehnike učenja, vrste pamćenja i dr. Time se ukida potreba stručnoga predznanja čitatelja i omogućuje se pristup široj publici. U Dodatku ponuđena je «Zbirna tablica najčešćih područja teškoća». Radi se o tabličnom prikazu korelacije neke teškoće s aktivnošću. Primjerice, tablica prikazuje kako je loša organizacija očekivana kod učenika s diskalkulijom, ali ne i kod učenika s disgrafijom. Nakon dodatka, autorica je navela literaturu na koju se referirala, ali i korisne informacije, ponajviše u vidu internetskih stranica udruga i organizacija koje se bave određenim teškoćama. Redom su to strane ustanove, međutim, mogle bi biti od koristi i hrvatskoj publici. Naposljetku, kazalo pojmova u najkraćem će roku preusmjeriti čitatelja na stranice koje su mu potrebne.

Dr. Diana Hudson ponudila je svojom knjigom temeljit i svrsishodan pregled najčešćih teškoća u učenju nazočnih u razredu. Njezin cilj nije bio samo prikazati određenu teškoću, već i ponuditi smjernice za ophođenje s istima, gotovo za svaki predmet prisutan u školi. Međutim, moglo bi se reći kako je važan cilj ove knjige bilo i osvježivanje o potrebi prilagođavanja nastave učenicima s teškoćama. Autorica u gotovo svakom poglavlju apelira na nastavnike da prvo sebe prilagode učeniku, ukazujući na važnost pozitivnoga stava. Uvide li učenici da ih se ne smatra problemom, tvrdi dr. Hudson, na pola puta smo od rješenja. Iako podnaslov knjige izdvaja ciljanu publiku, knjiga se zbog stila pisanja i suvremenosti u pristupu može preporučiti svakome tko dolazi u doticaj s djetetom s teškoćama u učenju.

Filip Brčić,
poslijediplomski doktorski studij pedagogije

